

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا
وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾

73 Onlar, müşrikler Allah'ı bırakıp, kulları durumundakilerden, kendilerine göklerden ve yerden bir parçacık da olsa hiçbir rızık sağlamayanlara, buna asla güçleri de yetmeyenlere tapıyorlar.

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾

74 Sakın Allah ile yarattıkları arasında benzerlikler kurarak şirk koşmaya kalkışmayın. Siz yeterli bilgiye, eşyanın mahiyetini, hakikatini kavrama gücüne bile sahip değilken, her şey Allah'ın ilmi, planı ve iradesi içinde cereyan etmektedir.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَن رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا
حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

75 Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen, başkasının malı olmuş bir köle ile, kendisine tarafımızdan güzel rızık ve servet verilen ve ondan gizli ve aşikâre, karşılık beklemeden, gönüllü harcayan hür bir insanı misal veriyor. Hiç bunlar eşit olur mu? Bütün övgüler Allah'a yakışır. Fakat onların çoğu bunu bilmezler.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى
مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ
وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

76 Allah şu iki adamı da misâl verir. Bunlardan birisi dilsizdir, hiçbir şeye gücü yetmez, yanında çalıştığı kimseye yüküdür. Onu nereye gönderse faydalı bir iş yapamaz. Şimdi bu adamla, doğru muhkem, mütedil, güvenli yolun sorumluluğunu üzerine alan, islamî hayatı yaşayan kendisine ve başkalarına faydalı olan, insanlar arasında sosyal, siyasî, ekonomik ve idarî adâleti uygulayarak kamu düzenini sağlayan, adâletli olmayı emreden kimse eşit olur mu?

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمَحِ الْبَصَرِ
أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾

★ 77 Göklerdeki ve yerdeki bilinmeyen güçlerin ve imkânların tasarrufu Allah'a aittir. Kıyametin kopacağı an ile ilgili icra planının gerçekleşmesi ise, göz açıp kapama kadar veya daha az bir zaman alır. Allah'ın her şeye gücü kudreti yeter.

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

78 Allah sizi analarınızın karnından çıkardı. Siz, verdiğiniz taahhüt, kaderiniz, menfaatleriniz v.s. konularda hiçbir şey bilmiyordunuz. Size kulaklar, gözler, kalpler, akıllar verdi. Umulur ki şükürünüze vesile olur.

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

79 Göğün boşluğunda, Allah'ın koyduğu kanunlara boyun eğerek uçan kuşları görmüyorlar mı? Onları orada Allah'tan başkası tutamaz, uçuş kanunlarını O'ndan başka kimse koyup işlerlik kazandıramaz. Bunda iman eden bir kavim, bir toplum için ibretler, şaşılacak kudretini ve birliğini gösteren deliller vardır.